

دانشگاه سمنان

آیین نامه دوره دکتری (Ph. D)
به شیوه آموزشی - پژوهشی
دانشگاه سمنان

پیش‌گفتار

با توجه به چشم‌انداز ۲۰ ساله نظام مقدس جمهوری اسلامی در جهت دست‌یابی به جایگاهی قابل‌توجه در جهان، لزوم برنامه‌ریزی مناسب در تمامی جهات به‌خصوص در زمینه‌های علمی و پژوهشی اجتناب‌ناپذیر می‌باشد. بی‌شک خودباوری و استفاده مطلوب از خلاقیت‌های انسانی و ثروت‌های ملی از مهم‌ترین عواملی است که می‌توانند در این راستا مثمر‌ثمر واقع شوند. لذا فراهم نمودن زمینه‌های لازم جهت پویایی و زایش استعدادهای موجود در کشور نیازمند عزم ملی می‌باشد. در این راستا دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی به‌عنوان متولی امر آموزش و پژوهش و وظیفه خطیری را عهده‌دار می‌باشند. گرچه اهتمام در بهبود آموزش و پژوهش در سطح کارشناسی و کارشناسی ارشد امری ضروری است، لیکن برطرف‌کننده نیازهای تحقیقاتی کشور نمی‌باشد. در این بین دانشگاه سمنان، به‌عنوان یکی از متولیان دوره‌های تحصیلات تکمیلی، با استعانت از درگاه ایزد متعال و با امید فراهم نمودن زمینه‌های لازم تحقیقاتی و پژوهشی، با ایجاد رشته‌های متعدد در دوره دکتری، سعی در تربیت افراد مستعد نموده است.

آنچه پیش‌رو دارید آیین‌نامه دوره دکتری (Ph.D) می‌باشد که به‌منظور آشنایی دانشجویان مقطع دکتری و هماهنگی هرچه بیشتر فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی دانشکده‌ها، توسط حوزه معاونت آموزشی، مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه براساس آئین‌نامه دوره دکتری (Ph.D) وزارت متبوع تهیه گردیده و اجرای آن برای دانشجویان دوره دکتری شاغل به تحصیل در دانشگاه سمنان الزامی است.

دانشگاه سمنان

مدیریت تحصیلات تکمیلی

مقدمه

رشد پرستاب علم و فناوری و تحولات عظیم اجتماعی، اقتصادی به خصوص اهداف برنامه های توسعه و سند چشم انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران، شرایطی را برای دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی پدید آورده است که وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای ایجاد تحول راهبردی در علم و فناوری و توجه هر چه بیشتر به پژوهش، تربیت نیروهای متعهد، متخصص و ماهر را از طریق تنوع در شیوه پذیرش دانشجو در دوره دکتری، در صدر اولویت های کاری خود قرار داده است.

فصل اول

کلیات- با توجه به سیاست وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در تفویض اختیار به دانشگاه ها و با عنایت به ماده ۱۴ مذکور در آیین نامه دکتری تخصصی (Ph.D) وزارت متبوع (مصوب هفتصد و سی و پنجمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۸۸/۳/۳۰)، «آیین نامه دوره دکتری تخصصی (Ph.D)» دانشگاه سمنان طبق فصول زیر تدوین می شود.

ماده ۱- برای رعایت اختصار، واژه های زیر در این آیین نامه به کار می روند:

وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

دوره دکتری: منظور دوره دکتری تخصصی (Ph.D) است.

گروه: منظور گروه آموزشی است که دارای دوره دکتری است.

دانشگاه: منظور دانشگاه سمنان است.

آیین نامه: منظور آیین نامه دوره دکتری است.

ماده ۲- دوره دکتری بالاترین دوره تحصیلی آموزش عالی است که به اعطای مدرک تحصیلی می انجامد و رسالت آن تربیت افرادی است که با نوآوری در زمینه های مختلف علوم و فناوری در رفع نیازهای کشور و گسترش مرزهای دانش مؤثر هستند و به دو شیوه «آموزشی- پژوهشی» و «پژوهشی» اجرا می شود.

ماده ۳- محور اصلی فعالیت های دوره دکتری، پژوهش و کسب تجربه در یک رشته خاص علمی است، از این رو آموزش وسیله برطرف کردن کاستی های علمی- تخصصی دانشجویان این دوره است تا راه را برای وصول به اهداف دوره هموار سازد.

ماده ۴- دوره دکتری دارای دو بخش آموزشی و پژوهشی است که بخش آموزشی شامل گذراندن دروس مورد نیاز و بخش پژوهشی برای انتخاب موضوع رساله و انجام تحقیقات در راستای تحقق آن و تدوین رساله است.

فصل دوم

شرایط ورود به دوره دکتری

ماده ۵- ضوابط ورود داوطلبان به دوره دکتری به شرح زیر است:

۱-۵- داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی

۲-۵- داشتن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکتری حرفه ای که حسب مورد به تأیید وزارت یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسیده باشد.

۳-۵- احراز صلاحیت علمی برای ورود به رشته مورد نظر.

۱-۳-۵- نحوه احراز صلاحیت علمی، براساس دستور العملی است که به تصویب شورای دانشگاه رسیده است.

۲-۳-۵- دانشگاه می تواند براساس « آیین نامه استعدادهای درخشان » پذیرش دانشجو کند.

۴-۵- احراز توانایی در زبان خارجی.

۱-۴-۵- نحوه احراز توانایی در زبان خارجی با توجه به آیین نامه تهیه شده توسط شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه تعیین می شود.

ماده ۶- داوطلب پس از دریافت پذیرش از دانشگاه و نام نویسی در دوره دکتری، دانشجوی دوره دکتری نامیده می شود.

تبصره ۱-۶- داوطلب موظف به نام نویسی در موعد مقرر اعلام شده توسط دانشگاه می باشد. در صورت عدم مراجعه در زمان مقرر، داوطلب منصرف از تحصیل شناخته می شود.

تبصره ۲-۶- در صورت عدم مراجعه داوطلب، دانشگاه می تواند از نفر ذخیره نام نویسی کند.

فصل سوم

استاد راهنما

ماده ۷ - استاد راهنما باید عضو هیأت علمی دانشگاه بوده و مرتبه وی حداقل استادیاری یا استادیار پژوهشی و حائز شرایط آیین نامه ای باشد که با پیشنهاد شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه و به تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه رسیده است.

تبصره ۷-۱ - فهرست و ظرفیت اعضای هیأت علمی حائز شرایط را شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه قبل از برگزاری آزمون با توجه به شیوه نامه موجود تعیین می کند.

تبصره ۷-۲ - در شرایط خاص و به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، استاد راهنما می تواند از متخصصان و صاحب نظران با مدرک دکتری از خارج از دانشگاه نیز انتخاب شود.

تبصره ۷-۳ - در صورت نیاز، به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده مسئولیت راهنمایی رساله دانشجو را بیش از یک استاد راهنما، به طور مشترک، عهده دار می شوند. احراز صلاحیت استاد راهنمایی و شیوه نامه استاد راهنمای مشترک به تصویب شورای دانشگاه رسیده است.

ماده ۸ - مسئولیت راهنمایی دانشجو از نخستین نیمسال تحصیلی بر عهده «استاد راهنما» است که موقع ثبت نام (در نیمسال اول) به درخواست دانشجو از میان اعضای هیأت علمی حائز شرایط با مرتبه استادیاری و بالاتر و با موافقت کتبی عضو هیأت علمی و با تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه ذی ربط، شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و دانشگاه تعیین می شود.

۸-۱ - استاد راهنمای دانشجو باید در بدو ورود و حداکثر تا پایان اولین نیمسال تحصیلی ورود به دوره دکتری، تعیین و به اداره تحصیلات تکمیلی دانشگاه معرفی شود و تا زمانی که استاد راهنما انتخاب نشده باشد، مدیر گروه، وظایف استاد راهنما را بر عهده دارد.

ماده ۹ - در صورت نیاز، به تشخیص استاد راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه و دانشکده، یک یا چند تن از اعضای هیأت علمی یا سایر متخصصان به عنوان «استاد مشاور» رساله دانشجو تعیین می شوند.

تبصره ۹-۱ - استاد مشاور باید دارای مدرک دکتری با حداقل مرتبه استادیاری یا استادیار پژوهشی و با سه سال سابقه تدریس یا تحقیق در دوره های تحصیلات تکمیلی باشد. در شرایط خاص و به تشخیص و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، صاحب نظران و محققان برجسته دارای مدرک دکترا که عضو هیأت علمی نیستند، نیز می توانند به عنوان استاد مشاور انتخاب شوند.

فصل چهارم

مرحله آموزشی

ماده ۱۰- مجموع واحدهای مرحله آموزشی ۱۲ تا ۱۸ واحد درسی است که در برنامه درسی مصوب هر رشته تعیین می شود.

تبصره ۱۰-۱- تعیین حداقل و حداکثر واحدهای درسی در شیوه آموزشی - پژوهشی در هر زمانی از دوره تحصیلی آموزشی با تشخیص و نظر استاد راهنما و تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی گروه صورت می گیرد.

تبصره ۱۰-۲- واحدهای درسی به منظور تسلط بر مفاهیم نوین هر رشته و تقویت توان علمی دانشجو برای اجرای فعالیت های پژوهشی دوره، با نظر استاد راهنما و بر اساس برنامه درسی مصوب هر رشته انتخاب می شود.

ماده ۱۱- طول مدت مجاز مرحله آموزشی سه نیمسال شامل گذراندن دروس مورد نیاز دکتری و گذراندن ارزیابی جامع است.

تبصره ۱۱-۱- در شرایط خاص حداکثر یک نیمسال تحصیلی، با درخواست دانشجو و تأیید استاد راهنما و به پیشنهاد شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه به طول این مرحله اضافه می شود.

ماده ۱۲- دانشجو در شیوه آموزشی- پژوهشی، موظف است در هر نیمسال تحصیلی بین ۶ تا ۱۲ واحد درسی از دروس مرحله آموزشی را با رعایت ماده ۱۱ انتخاب و ثبت نام کند، مگر آن که کمتر از ۶ واحد درسی برای وی باقی مانده باشد.

تبصره ۱۲-۱- حداقل نمره قبولی در هر درس، ۱۴ از ۲۰ و میانگین کل قابل قبول نمره های دانشجو در همه دروس ۱۶ از ۲۰ است. این میانگین کل بر اساس نمره های دروس اخذ شده محاسبه می شود و در صورتی که مقدار آن کمتر از ۱۶ باشد، دانشجو بایستی با نظر استاد راهنما نسبت به اخذ دروس حداکثر در یک نیمسال تحصیلی دروسی را علاوه بر سقف واحدهای درسی از میان دروس جدید یا از میان دروس قبلی با نمره کمتر از ۱۶ برای جبران میانگین کل بگذراند. (این موضوع بایستی به تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه برسد).

تبصره ۱۲-۲- در شرایط خاص و در صورت نیاز، به پیشنهاد استاد یا اساتید راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه آموزشی و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و دانشگاه، دانشجو موظف است تعدادی از دروس دوره کارشناسی ارشد (حداکثر شش واحد درسی) را به عنوان «دروس جبرانی» بگذراند و حداقل نمره قبولی هر درس جبرانی ۱۴ از ۲۰ است و نمره آنها در میانگین کل محاسبه نمی شود. به ازای هر ۶ واحد جبرانی یک نیمسال مهلت برای گذراندن امتحان جامع و با احتساب سقف دوره به کل مدت دوره آموزشی افزوده می شود. دروس جبرانی ترجیحاً قبل از شروع دروس دکتری و حداکثر تا پایان دوره آموزشی باید گذرانده شود.

تبصره ۱۲-۳- در نیمسالی که دانشجو در ارزیابی جامع ثبت نام کرده است، تنها می تواند یکی از دروس خود را که نگذرانده است، اخذ کند.

تبصره ۱۲-۴- هر یک از دانشجویان در صورت عدم کسب حد نصاب نمره در هر یک از آزمون های زبان انگلیسی مذکور در ماده ۱۹، ملزم به گذراندن واحدهای مربوط به درس زبان انگلیسی دوره دکتری است. ولی در جمع واحدها و میانگین کل نیمسال دوره محسوب نمی شود. ماده ۱۳- حداقل میانگین قابل قبول از دروس اصلی هر نیمسال تحصیلی ۱۶ از ۲۰ است. چنانچه میانگین نمره درس دانشجویی در دو نیمسال تحصیلی (متوالی یا غیر متوالی) کمتر از ۱۶ باشد، دانشجو از ادامه تحصیل محروم می شود.

تبصره ۱۳-۱- حد نصاب تعداد واحد هر نیمسال تحصیلی کامل دوره دکتری شش واحد از دروس اصلی دوره است و در صورت مشروط شدن دانشجو در نیمسالی که کمتر از حدنصاب واحد اخذ کرده است، میانگین حاصل از جمع نمرات دروس نیمسال مزبور و نیمسال قبل محاسبه و در صورتی که این میانگین از ۱۶ کمتر باشد، آن نیمسال، نیمسال مشروطی محسوب می شود.

تبصره ۱۳-۲- اگر خارج از اراده دانشجو و به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه به هر دلیلی تعداد واحدهای درسی (اصلی) او در طول یک نیمسال تحصیلی به کمتر از ۶ واحد تقلیل یابد و میانگین نمرات دروس اصلی اخذ شده از ۱۶ کمتر باشد، آن نیمسال جزء مشروطی وی محسوب نشده؛ اما در سنوات تحصیلی وی محاسبه می شود.

ماده ۱۴- حضور دانشجویان در تمامی برنامه های درسی و دیگر فعالیت های آموزشی و پژوهشی دوره (که دستورالعمل مربوطه توسط شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه تعیین می شود) الزامی است. غیبت دانشجو در هر درس نباید از ۳/۱۶ مجموع ساعات آن درس تجاوز کند، در صورت غیر موجه بودن غیبت، نمره دانشجو در آن درس صفر محسوب می شود.

تبصره ۱۴-۱- تشخیص موجه یا غیرموجه بودن غیبت دانشجو برعهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده است.

فصل پنجم

موضوع رساله و ارزیابی جامع

ماده ۱۵- دانشجو در شیوه آموزشی- پژوهشی موظف است حداکثر تا پایان نیمسال دوم تحصیلی موضوع رساله خود را با هماهنگی استاد راهنما تعیین و فعالیت پژوهشی خود را آغاز کند.

ماده ۱۶- ارزیابی جامع: این ارزیابی به منظور احراز قابلیت های آموزشی و پژوهشی دانشجو برای آغاز فعالیت های پژوهشی انجام می شود. در این مرحله دانشجو باید با نظر کمیته تحصیلات تکمیلی گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده در یک آزمون که شامل دو یا سه درس اصلی به انتخاب استاد (اساتید) راهنما و تصویب کمیته تحصیلات تکمیلی گروه آموزشی باشد، شرکت کند.

تبصره ۱-۱۶- چنانچه دانشجو حداکثر تا پایان نیمسال چهارم، ارزیابی جامع را با موفقیت نگذرانده باشد، از ادامه تحصیل محروم و اخراج خواهد شد.

تبصره ۲-۱۶- دانشکده ها موظف هستند آیین نامه داخلی برگزاری ارزیابی جامع دانشکده خود را که به تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه رسانده و به اطلاع دانشجویان برسانند.

تبصره ۳-۱۶- میانگین نمرات دانشجو در ارزیابی جامع نباید کمتر از ۱۶ باشد. دانشجویی که میانگین ارزیابی جامع وی کمتر از ۱۶ باشد، تنها یک بار دیگر در مدت مجاز آموزشی، می تواند در ارزیابی جامع شرکت کند و در صورت قبولی دوره را ادامه دهد و در غیر این صورت از ادامه تحصیل در دوره دکتری محروم خواهد شد.

تبصره ۴-۱۶- آخرین مهلت پذیرش نمره آزمون جامع حداکثر به مدت یک ماه پس از برگزاری آزمون خواهد بود. در صورت عدم ارسال نمرات، در مهلت مقرر به ثبت نمرات نیازمند مجوز شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است. در هر صورت تا پایان نیمسال چهارم نمره این آزمون بایستی به اطلاع اداره تحصیلات تکمیلی دانشگاه برسد.

تبصره ۵-۱۶- در صورتی که دانشجو در ارزیابی جامع ثبت نام کند، ولی پیش نیازهای لازم را برای اخذ مجوز احراز نکرده باشد، نمره امتحان جامع در آن نیمسال به صورت غیر قابل قبول درج می شود.

تبصره ۶-۱۶- برای برگزاری مجدد ارزیابی جامع، دریافت مجوز از مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه الزامی است.

ماده ۱۷- ارزیابی جامع به شیوه کتبی یا شفاهی (یا هر دو) و به تشخیص کمیته تحصیلات تکمیلی گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده است. ارزیابی باید به گونه ای باشد تا بتوان مندی، تحلیل و استنباط دانشجو برای آغاز فعالیت پژوهشی دانشجو توسط هیأتی مرکب از افراد زیر به سرپرستی رییس دانشکده یا نماینده وی (مدیر تحصیلات تکمیلی دانشکده یا مدیر گروه) سنجیده می شود:

۱. استاد (اساتید) راهنما

۲. اساتید مشاور (در صورت وجود)

۳. حداقل ۲ نفر عضو هیأت علمی که یک نفر از آنان حداقل دانشیار و مابقی دارای حداقل مرتبه استادیاری یا استادیار پژوهشی با سه سال سابقه تدریس یا تحقیق در دوره های تحصیلات تکمیلی که در دو سال گذشته از لحاظ تحقیقاتی فعالیت های قابل قبولی به تشخیص کمیته تحصیلات تکمیلی گروه ارائه داده باشند و حداقل سه پایان نامه کارشناسی ارشد یا دکترای حرفه ای را راهنمایی کرده باشند.

ماده ۱۸- دانشجویانی که دروس مورد نیاز بخش آموزشی را با حداقل معدل ۱۶ و با رعایت ماده ۱۳ گذرانده باشند، حداکثر تا پایان نیمسال سوم تحصیلی مجاز به شرکت در ارزیابی جامع هستند.

تبصره ۱-۱۸- در صورتی که معدل دروس اصلی اخذ شده در بخش آموزشی کمتر از ۱۶ باشد، دانشجو مجاز است با نظر استاد راهنما حداکثر در یک نیمسال تحصیلی دروس جدید یا دروسی را که نمره قبولی کمتر از ۱۶ دارد، علاوه بر سقف واحدهای درسی برای جبران میانگین کل بگذراند. تبصره ۲-۱۸- دانشجویانی که ۷۵ درصد واحدهای مورد نیاز بخش آموزشی را تا ابتدای نیمسال سوم با حداقل میانگین ۱۸ گذرانده باشند، می توانند ضمن اخذ بقیه دروس در اولین فرصت ارزیابی جامع به پیشنهاد استاد راهنما شرکت کنند.

تبصره ۳-۱۸- دانشجو موظف است حداقل دو هفته قبل از ثبت نام در ارزیابی جامع مجوز شرکت خود را در ارزیابی جامع از تحصیلات تکمیلی دانشگاه دریافت کند. دانشکده موظف است زمان برگزاری آزمون های جامع در سال تحصیلی را در ابتدای سال تحصیلی به اطلاع دانشجویان برساند.

ماده ۱۹- پیش نیاز شرکت دانشجو در ارزیابی جامع، احراز حداقل نمره زبان در یکی از آزمون های مورد تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است (کسب حداقل نمره طبق آیین نامه زبان خارجی دکترا) یا قبولی در آزمون های برگزار شده توسط دانشگاه های داخلی مورد تأیید دانشکده

ذیربط است. تاریخ گواهی قبولی آزمون زبان انگلیسی می تواند حداکثر تا دو سال قبل از ثبت نام دانشجو در دوره دکتری باشد.

تبصره ۱۹-۱- دانشجو با کسب ۸۰٪ حداقل نمره آزمون زبان با نظر استاد راهنما می تواند در آزمون جامع شرکت کند. بدیهی است احراز حداقل نمره آزمون زبان تا قبل از جلسه دفاع الزامی است.

ماده ۲۰- دانشکده موظف است نتیجه قبولی یا عدم قبولی دانشجو در ارزیابی جامع را حداکثر تا دو هفته پس از برگزاری آزمون به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال و به صورت کتبی به اطلاع دانشجو نیز برساند.

فصل ششم

تعیین و تصویب موضوع رساله

ماده ۲۱- دانشجو موظف است حداقل از نیمسال دوم تحصیلی روی موضوعی که توسط استاد راهنما برای او مشخص شده است، مطالعه و تحقیق کرده و « پیشنهاد پژوهشی » خود را آماده کند. دانشجو باید پس از قبولی در ارزیابی جامع و حداکثر تا پایان نیمسال چهارم از « پیشنهاد پژوهشی » خود زیر نظر کمیته تحصیلات تکمیلی گروه یا شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده توسط هیأت مذکور در ماده ۱۷ دفاع کند.

تبصره ۲۱-۱- حداقل یکی از اعضای هیأت داوری باید از سایر دانشگاهها با مرتبه حداقل دانشجویی باشد.

تبصره ۲۱-۲- چنانچه دانشجو در زمان مقرر از پیشنهاد پژوهشی خود دفاع کند، می تواند با موافقت استاد راهنما و تصویب کمیته تحصیلات تکمیلی گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده حداکثر به مدت یک نیمسال دیگر (حداکثر تا پایان نیمسال پنجم) و با رعایت سقف مجاز دوره دکتری تعیین و تصویب موضوع رساله را به تعویق اندازد.

ماده ۲۲- در صورت عدم موفقیت یا عدم رعایت زمانی در دفاع از پیشنهاد پژوهشی، دانشجو از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

ماده ۲۳- دانشکده موظف است نتیجه قبولی یا عدم قبولی دانشجو در دفاع از پیشنهاد پژوهشی را حداکثر تا دو هفته پس از برگزاری جلسه دفاع به همراه کاربرگ مربوطه و کاربرگ تعریف

موضوع رساله به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال کند و هم چنین به صورت کتبی به اطلاع دانشجو نیز برساند.

فصل هفتم

بخش پژوهشی و تدوین رساله

ماده ۲۴- ثبت نام دانشجو در مرحله پژوهشی و تدوین رساله پس از قبولی وی در ارزیابی جامع صورت می‌گیرد. عملکرد دانشجو در پایان هر نیمسال تحصیلی به صورت « رضایت بخش » یا « غیر قابل رضایت » با عنایت به مفاد ماده ۲۷ در کارنامه وی ثبت می‌شود.

ماده ۲۵- تعداد واحد رساله دانشجو حداقل ۱۸ و حداکثر ۲۴ واحد است. مجموع واحدهای دروس اصلی دوره و رساله دانشجو بایستی ۳۶ واحد باشد.

ماده ۲۶- تمام فعالیت‌های علمی- پژوهشی دانشجو در بخش پژوهشی و تدوین رساله باید با هدایت و نظارت و تأیید استاد راهنما یا ارائه گزارش کتبی از سوی دانشجو صورت گیرد. هم‌چنین دانشجو موظف است حداقل یک بار در سال با ارائه سمینار و تهیه گزارش کتبی، پیشرفت فعالیت‌های سالانه خود را به تأیید شورای ای مرکب از استاد یا اساتید راهنما و استاد مشاور (مشاوران) به سرپرستی رییس دانشکده و حداقل دو تن از اعضای هیأت علمی واجد شرایط ماده ۱۷ برساند.

تبصره ۱-۲۶- ترکیب اعضای کمیته باید به تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی گروه یا شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده رسیده باشد.

تبصره ۲-۲۶- در صورت عدم تأیید پیشرفت کار توسط کمیته یا استاد راهنما عملکرد « غیر قابل رضایت » در آن نیمسال برای رساله در کارنامه منظور خواهد شد.

ماده ۲۷- دانشجو در صورت کسب دو عملکرد « غیر قابل رضایت » در انجام رساله (به صورت متوالی یا غیر متوالی) از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

ماده ۲۸- پس از انتشار حداقل دو مقاله مستخرج از رساله در نشریات علمی- پژوهشی معتبر نمایه شده ملی یا بین‌المللی در شیوه آموزشی- پژوهشی و تأیید کیفیت علمی و صحت مطالب رساله از طرف استاد (اساتید) راهنما و تصویب کمیته تحصیلات تکمیلی گروه و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، دفاع از رساله در حضور هیأت داوران حداکثر تا پایان نیمسال هشتم صورت می‌گیرد.

تبصره ۲۸-۱- تصمیم گیری در مورد نوع نمایه قابل قبول ملی یا بین المللی بر عهده شورای تحصیلات تکمینی دانشکده است که به اطلاع تحصیلات تکمیلی دانشگاه نیز رسیده است.
تبصره ۲۸-۲- امتیاز هر مقاله برای اخذ مجوز دفاع فقط برای دانشجوی نفر اول محسوب می شود.

تبصره ۲۸-۳- دانشکده موظف است پس از تأیید اتمام رساله، موضوع را به تحصیلات تکمیلی دانشگاه برای صدور مجوز دفاع اعلام کند. تحصیلات تکمیلی دانشگاه موظف است پس از دو هفته نظر خود را در خصوص مجوز دفاع به دانشکده اعلام کند.

تبصره ۲۸-۴- در شرایط خاص و در صورت تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه سپس تأیید هیأت داوران (تولید دانش فنی، ثبت اختراع تأیید شده توسط سازمان پژوهش های علمی و صنعتی ایران و آثار بدیع هنری) می تواند جایگزین چاپ هر مقاله در شیوه آموزشی- پژوهشی شود.

تبصره ۲۸-۵- دفاع از رساله حداقل دو نیمسال پس از تصویب موضوع رساله است.

ماده ۲۹- هیأت داوران دفاع از رساله عبارت هستند از: ۱- استاد یا اساتید راهنما ۲- استاد یا اساتید مشاور (در صورت وجود) ۳- حداقل ۳ نفر عضو هیأت علمی متخصص در رشته مربوطه با درجه حداقل استادیاری یا استادیار پژوهشی با سه سال سابقه تدریس و تحقیق در دوره های تحصیلات تکمیلی به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی گروه یا شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده که باید حداقل یکی از آنها با مرتبه دانشیار به بالا و از دانشگاهها و مؤسسات خارج از دانشگاه باشند.

تبصره ۲۹-۱- با تشخیص معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه، وی یا نماینده ایشان می تواند به عنوان ناظر بدون حق رأی، در جلسه دفاع شرکت کند.

تبصره ۲۹-۲- هرگاه رییس دانشکده، خود یکی از اعضای موارد ۱ و ۲ مندرج در ماده ۲۹ باشد، آن گاه ریاست جلسه دفاع بر عهده نماینده معاون آموزشی دانشگاه خواهد بود.

ماده ۳۰- ارزیابی رساله براساس کیفیت علمی پژوهش انجام شده، میزان نو آوری، چگونگی دفاع از یافته های پژوهشی و نحوه نگارش رساله براساس ماده ۲۸ و تبصره ۵-۲۸ برای شیوه «آموزشی- پژوهشی» انجام شده و نتیجه آن به یکی از دو صورت زیر اعلام می شود:

الف- قبول

۱. با درجه عالی (۲۰-۱۹)

۲. با درجه بسیار خوب (۱۸-۱۸/۹۹)

۳. با درجه خوب (۱۷-۱۷/۹۹)

۴. با درجه قابل قبول (۱۶-۱۶/۹۹)

ب- غیر قابل قبول (کمتر از ۱۶)

تبصره ۳۰-۱- چنانچه هیأت داوران، رساله را از جهاتی ناقص و نیازمند اصلاح تشخیص دهند، باید موارد نقص را در رأی خود ذکر کرده و از دانشجو بخواهند که در حداکثر مهلت مجاز باقی مانده که از دوره تحصیل وی تجاوز نکند، رساله خرد را تکمیل و مجدداً از آن دفاع کند در چنین وضعیتی رساله با امتیاز عالی نمی تواند ارزشیابی شود.

تبصره ۳۰-۲- چنانچه رساله دانشجو «غیر قابل قبول» ارزیابی شود، بنا به تشخیص هیأت داوران، دانشجو مجاز است طی حداکثر شش ماه، به شرط این که از حداکثر مدت مجاز تحصیل بیشتر نشود، اصلاحات لازم را در رساله به عمل آورد و صرفاً برای یک بار دیگر از آن دفاع کند. در چنین وضعیتی در صورت قبولی، نمره رساله حداکثر با درجه خوب و در صورت مردودی، با امتیاز غیر قابل قبول ارزشیابی می شود.

تبصره ۳۰-۳- اعطای نمره از سوی هیأت داوران فقط برای محاسبه میانگین و تعیین درجه قبولی یا مردود بودن رساله انجام می گیرد.

ماده ۳۱- دانشجو پس از گذراندن واحدهای درسی و کسب درجه «قبول» از رساله خود، دانش آموخته دوره دکترا شناخته شده و به دریافت درجه دکتری نایل می شود.

فصل هشتم

طول دوره

ماده ۳۲- مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری حداقل سه و نیم سال و حداکثر چهار و نیم سال است و در صورت ضرورت به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی گروه ذی ربط، حداکثر تا یک نیمسال تحصیلی به این مدت افزوده می شود.

تبصره ۳۲-۱- در صورتی که دانشجو بنا به عللی خارج از اختیار خود یا بروز مشکلات غیر قابل پیش بینی، در مدت مجاز، موفق به اتمام تحصیل نشود به پیشنهاد استاد راهنمای دانشجو، کمیسیون بررسی موارد خاص دانشگاه با حضور استاد راهنما، وضعیت دانشجو را بررسی و

متناسب با کمیت و کیفیت فعالیتهای علمی دانشجوی، در مورد مدت و نحوه ادامه تحصیل یا اخراج او با رعایت قوانین نظام وظیفه و سایر مقررات تصمیم گیری قطعی خواهد کرد.
ماده ۳۳- تحصیل در دوره دکترا به صورت تمام وقت است و آیین نامه اجرایی لازم در این زمینه توسط شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، تصویب و ابلاغ خواهد شد.

فصل نهم

سایر مقررات

ماده ۳۴- در موارد زیر دانشجوی از ادامه تحصیل در دوره دکتری محروم می شود:
الف) میانگین کل نمرات درسی اصلی که دانشجوی گذرانده است (با رعایت تبصره ماده ۱۳) کمتر از ۱۶ شود؛

ب) رساله دانشجوی (با رعایت تبصره ۱ ماده ۳۰)، « غیر قابل قبول » ارزیابی شود؛

ج) مدت مجاز تحصیل دانشجوی (با رعایت تبصره ماده ۳۲) به پایان برسد.

د) صلاحیت علمی دانشجوی برای استمرار فعالیتهای پژوهشی پس از دو بار ارزیابی (ماده ۲۱ و ۲۷) احراز نشود.

ه) عدم قبولی در آزمون جامع (ماده ۱۶).

تبصره ۳۴-۱- در صورت محروم شدن یا انصراف دانشجوی از ادامه تحصیل در دوره دکتری، دانشگاه مجاز است پس از تسویه حساب دانشجوی با دانشگاه و بنا به درخواست وی و با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، صرفاً گواهینامه ای بر اساس کارنامه تحصیلی دانشجوی در بخش آموزشی صادر و در اختیار وی قرار دهد.

ماده ۳۵- تفسیر موارد مبهم و موارد پیش بینی نشده در این آیین نامه به عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

ماده ۳۶- دانشجوی می تواند با تأیید استاد راهنما و شورای تحصیلات تکمیلی گروه و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و دانشگاه و با توجه به مدت مجاز تحصیل حداکثر تا دو نیمسال از مرخصی تحصیلی با احتساب سنوات استفاده کند.

تبصره ۳۶-۱- مرخصی تحصیلی (اعم از با احتساب یا بدون احتساب) در اولین نیمسال تحصیلی دوره دکتری، امکان پذیر نیست.

تبصره ۲-۳۶- دانشجوی موظف است درخواست مرخصی تحصیلی یا حذف نیمسال خود را تا قبل از مهلت حذف و اضافه در آن نیمسال به تحصیلات تکمیلی دانشکده ارائه کرده در صورت تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و دانشگاه نتیجه به دانشجوی اعلام می‌شود.

ماده ۳۷- دانشگاه به تناسب وظایف خود، دستور العمل های نظارت بر اجرای دوره دکتری را تنظیم و بر نحوه اجرای این آیین نامه و دستور العمل های اجرایی آن نظارت می‌کند.

ماده ۳۸- این آیین نامه با عنایت به آیین نامه های دکتری (Ph.D) مصوب هفتصد و یکمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزش عالی وزارت متبوع مشتمل بر تعداد ۳۸ ماده و ۳۸ تبصره در تاریخ شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه به تصویب رسیده و برای دانشجویانی که از

سال تحصیلی ۸۹-۱۳۸۸ و پس از آن در دوره دکتری پذیرفته شوند، به مدت پنج سال لازم الاجرا است و از تاریخ اجرا کلیه بخشنامه ها و آیین نامه های مغایر با این آیین نامه لغو می‌شوند.

«آیین نامه داخلی برگزاری ارزیابی جامع دانشجویان دوره دکترا»

مقدمه:

با توجه به آیین نامه اجرایی دوره دکترا، برای دانشجویان دوره دکترا ورودی ۸۸ به بعد، این آیین نامه تهیه می شود.

انتخاب نوع آزمون:

۱-۱- دانشجوی می تواند با هماهنگی استاد راهنمای خود یکی از آزمون های کتبی یا شفاهی (دفاع از طرح تحقیق) را برای ارزیابی جامع خود انتخاب کند.

تبصره یک- دانشجوی به شرطی می تواند به جای آزمون کتبی در آزمون شفاهی شرکت کند که:

رضایت استاد راهنما از عملکرد وی در دروس مطالب ویژه و سمینار فراهم باشد؛

و معدل کل دروس وی در دو نیم سال اول کمتر از ۱۷ نباشد؛

و نمره هیچ درسی کمتر از ۱۶ نباشد؛

و در بازه زمانی تعیین شده برای دفاع از طرح تحقیق اقدام کند.

و کسب حداقل ۵ امتیاز پژوهشی طبق آیین نامه ارتقا در سال اول دوره دکترا از موارد زیر (برونداد پژوهشی

وی که ملاک کسب امتیاز قرار می گیرد، از مطالب و موضوعات کاری دوره دکترا باشد و در صورت پذیرش

مقاله برای استفاده از این بند، این مقاله برای مجوز برگزاری جلسه دفاع محسوب نمی شود.)

پذیرش مقاله علمی پژوهشی

یا پذیرش مقاله علمی ترویجی

یا ارائه مقاله در همایش ها

یا تألیف کتاب

یا ترجمه کتاب

تبصره دو- هرگاه نتیجه ارزیابی شده در جلسه دفاع از طرح تحقیق بیشتر از ۱۶ باشد، نمره قبولی در ارزیابی

جامع محسوب شده و در غیر این صورت نتیجه ارزیابی دانشجوی مردود بوده و دانشجوی باید مجدداً در ارزیابی

جامع شرکت کند.

تبصره سه- چنانچه دانشجویی در آزمون اول مردود شود ولی تا برگزاری آزمون مجدد بتواند حد نصاب بالا

را کسب کند، می تواند در آزمون شفاهی شرکت کند.

الف- آزمون کتبی

زمان بندی:

الف-۱- زمان برگزاری آزمون اول: هفته اول نیم سال اول سال تحصیلی

الف-۲- زمان برگزاری آزمون دوم: هفته اول نیم سال دوم سال تحصیلی (این آزمون در صورتی برگزار

می شود که دانشجوی در آزمون اول شرکت کرده و نمره قبولی کسب نکرده باشد یا از شورای تحصیلات

تکمیلی دانشکده مجوز شرکت در این آزمون را گرفته باشد.

الف-۳- زمان اعلام نتیجه ارزشیابی توسط طراح سؤال: یک هفته پس از برگزاری آزمون و به صورت گزارش کتبی به مسؤول تحصیلات تکمیلی دانشکده

الف-۴- زمان جمع بندی و ارسال نمرات به آموزش کل: دو هفته پس از برگزاری آزمون و به صورت کتبی به مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه

دروس:

الف-۵- تعداد دروس: ۳ درس از میان دروس اصلی- تخصصی دوره دکترا (این دروس می تواند برای هر دانشجو متفاوت باشد.)

الف-۶- تعیین دروس: به پیشنهاد کمیته تحصیلات تکمیلی گروه و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده

سؤالات:

الف-۷- تعداد سؤال در هر درس: یک تا سه سؤال

الف-۸- نوع سؤال: مفهومی، به گونه ای که بتوان کیفیت معلومات دانشجو را در ورود به بحث و حل یک مسأله مورد ارزیابی قرار داد.

الف-۹- طراح سؤال: تعیین طراح سؤال در هر درس بر عهده کمیته تحصیلات تکمیلی گروه خواهد بود. نتیجه ارزشیابی:

الف-۱۰- نمره هر درس: نتیجه ارزشیابی در هر درس صرفاً وقتی قبول خواهد شد که نمره بالاتر از ۱۶ باشد.

الف-۱۱- قبولی در آزمون: کسب حداقل دو ارزشیابی "قبول" از سه نمره اعلام شده

ب- آزمون شفاهی

زمان بندی

ب-۱- زمان برگزاری آزمون اول: هم زمان با برگزاری جلسه دفاع از طرح تحقیق

ب-۲- زمان برگزاری آزمون دوم: هم زمان با برگزاری مجدد جلسه دفاع از طرح تحقیق (در صورتی دانشجو در این آزمون شرکت می کند که در جلسه اول ملزم به رعایت اصلاحات پیشنهادی از سوی هیأت داوران شود.)

ب-۳- زمان اعلام نتایج: یک هفته پس از برگزاری جلسه و به وسیله گزارش استاد راهنما از طریق کاربرگ تهیه شده به مسؤول تحصیلات تکمیلی دانشکده و سپس ارسال آن به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه حداکثر یک هفته پس از دریافت نتایج

تفسیر، اصلاح و تغییر

این آیین نامه در تاریخ ۸۸/۸/۴ در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده مورد بررسی اولیه قرار گرفت و در تاریخ به تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه رسید. هر گونه تفسیر، اصلاح و تغییر این آیین نامه به پیشنهاد شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.

فرم گزارش ۶ ماهه دانشجویان دکترا، مخصوص دانشجویان

دانشجوی عزیز گزارش زیر را پس از تصویب موضوع پایان نامه هر ۶ ماه یک بار تکمیل کرده و به اداره تحصیلات تکمیلی دانشگاه تحویل دهید این گزارش به همراه گزارش استاد (اساتید) راهنمای شما به کمیته تخصصی تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال خواهد شد تا ادامه تحصیل شما بررسی شود. نتیجه نهایی متعاقباً به جنابعالی و به استاد (اساتید) راهنمای شما اعلام می‌شود. در صورت اعتراض نسبت به نتیجه اعلام شده از طریق رئیس دانشکده مربوطه اقدام کنید.

نام خانوادگی نام استاد (اساتید) راهنما
 نام دانشکده گروه آموزشی رشته و گرایش
 شماره دانشجویی سال شروع تحصیلی ۱۳
 عنوان پایان نامه
 تعداد واحد درسی غیر جبرانی گذرانده شده تعداد واحد پایان نامه

سؤالات زیر مربوط به سال تحصیلی ۱۳-۱۳ می باشد.

- ۱- به‌طور میانگین چند بار با استاد (اساتید) راهنمای خود در خصوص موضوع پایان نامه خود مشورت حضوری می‌کنید؟
 بیش از یک بار در هفته هر هفته یک بار هر دو هفته یک بار هر ماه یک بار هر دو ماه یک بار هر سه ماه یک بار
- ۲- به‌طور میانگین چند بار با استاد (اساتید) راهنمای خود در خصوص موضوع پایان نامه از طریق مشورت تلفنی یا با پست الکترونیکی ارتباط برقرار می‌کنید؟
 بیش از یک بار در هفته هر هفته یک بار هر دو هفته یک بار هر ماه یک بار هر دو ماه یک بار هر سه ماه یک بار
- ۳- آیا از نحوه ملاقات و مشاوره های صورت گرفته راضی هستید؟ بله خیر
- ۴- تعداد مقالات یا طرح های پژوهشی را با استاد راهنمای خود طی ۱۲ ماه گذشته انجام داده و به مراجع ذیصلاح ارسال کرده اید، بنویسید (اگر لازم بود در ظهر برگه ادامه دهید).

- تعداد انجام طرح های پژوهشی
- تعداد مقالات ارسالی در مجلات علمی و پژوهشی معتبر غیر نمایه شده
- تعداد مقالات ارسالی به مجلات مورد پذیرش معتبر نمایه شده
- تعداد مقالات ارسالی برای ارائه در همایش های ملی یا بین المللی
- تعداد مقالات ارائه شده یا دارای پذیرش در ارائه در همایش های ملی یا بین المللی
- تعداد مقالات دارای پذیرش چاپ در مجلات علمی و پژوهشی غیر نمایه شده
- تعداد مقالات دارای پذیرش چاپ در مجلات علمی و پژوهشی نمایه شده
- ۵- آیا از پیشرفت تحصیلی خود در سال تحصیلی جاری راضی هستید؟ بله خیر
- ۶- آیا مشکل یا موضوع خاصی در طی شش ماه اخیر بر روی کار شما تأثیر گذاشته است؟ بله خیر

توضیح دهید

- ۷- آیا مشکل یا وضعیت خاصی مانع کامل کردن پایان نامه تان شده است؟ بله خیر

توضیح دهید

- ۸- آیا در برنامه های آموزشی دانشگاه، مشغول به تدریس بوده اید؟ بله واحد خیر
- اگر مشغول به تدریس بوده اید آن را به‌طور کامل در پشت برگه توضیح دهید.
- ۹- انتظار دارید در چه زمانی پایان نامه خود را تحویل داده و دفاع کنید؟

تاریخ و امضاء دانشجو

توضیحات بیشتر را در ظهر برگه یا در برگه دیگر بنویسید و آن را ضمیمه کنید.

نام خانوادگی مرتبه علمی

گروه آموزشی نام دانشجوی تحت سرپرستی (مشاوره)

سال و نیمسال شروع سرپرستی (مشاوره)

عنوان پایان نامه دانشجویی

تعداد واحد درسی غیر جبرانی گذرانده شده توسط دانشجو تعداد واحد پایان نامه دانشجو

پاسخ به سؤالات زیر مربوط به سال تحصیلی ۱۳ - ۱۲ می باشد:

- ۱- به طور میانگین دانشجوی مذکور چند بار به صورت منظم با شما مشورت حضوری می کند؟
 بیش از یک بار در هفته هر هفته یک بار هر دو هفته یک بار هر ماه یک بار هر دو ماه یک بار هر سه ماه یک بار
- ۲- به طور میانگین دانشجوی مذکور چند بار از طریق (شفاهی یا با پست الکترونیکی) با شما ارتباط برقرار می کند؟
 بیش از یک بار در هفته هر هفته یک بار هر دو هفته یک بار هر ماه یک بار هر دو ماه یک بار هر سه ماه یک بار
- ۳- آیا از این نحوه ملاقات یا مشاوره راضی هستید؟ بله خیر
- ۴- تعداد مقالات و طرح های پژوهشی را که دانشجوی شما طی ۱۲ ماه گذشته ارسال کرده است، بنویسید. (اگر فضا کم بود در پشت برگه ادامه دهید).

- تعداد انجام طرح های پژوهشی
 - تعداد مقالات ارسالی در مجلات علمی و پژوهشی معتبر غیر نمایه شده
 - تعداد مقالات ارسالی به مجلات مورد پذیرش معتبر نمایه شده
 - تعداد مقالات ارسالی برای ارائه در همایش های ملی یا بین المللی
 - تعداد مقالات ارائه شده یا دارای پذیرش در ارائه در همایش های ملی یا بین المللی
 - تعداد مقالات دارای پذیرش چاپ در مجلات علمی و پژوهشی غیر نمایه شده
 - تعداد مقالات دارای پذیرش چاپ در مجلات علمی و پژوهشی نمایه شده
- ۵- آیا از پیشرفت دانشجو در سال تحصیلی جاری راضی هستید؟ بله خیر
 - ۶- آیا در طی سال تحصیلی جاری مشکل یا موضوع خاصی تأثیری بر امور محوله به وی گذاشته است؟ بله خیر

۷- آیا مشکل یا وضعیت خاصی سبب عدم موفقیت دانشجو در ارزیابی جمع شده است؟ بله خیر

۸- آیا مشکل یا وضعیت خاصی سبب عدم اتمام رساله وی شده است؟ بله خیر

۹- آیا دانشجو در دانشگاه مشغول به تدریس بوده است؟ بله خیر

اگر مشغول به تدریس بوده است، آیا با هماهنگی شما بوده است؟ بله خیر

۱۰- به نظر شما زمان اتمام رساله و دفاع وی چگونه است؟

امضاء استاد راهنما

توضیحات بیشتر را در پشت برگه یا در برگه دیگر نوشته و آن را ضمیمه کنید